

BILANS BRK CEGLAREK I PARTNERZY – BIEGLI REWIDENCI

47-400 Racibórz, ul.Morcinka 1

tel./fax.(32)419-08-56, 602610886

KRS 0000271442

NIP: 639-19-03-004

**SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
Z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
ZA 2017 ROK**

KRAKOWSKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO

z siedzibą w Krakowie przy Rynku Kleparskim 8

Racibórz * 2018-04-26

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Dla: Rady Nadzorczej i Zebrania Przedstawicieli Krakowskiego Banku Spółdzielczego z siedzibą w Krakowie przy Rynku Kleparskim 8.

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Krakowskiego Banku Spółdzielczego z siedzibą w Krakowie przy Rynku Kleparskim 8 („Bank”), na które składa się: bilans, współczynnik wypłacalności i pozycje pozabilansowe sporządzone na dzień 2017-12-31, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym i rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 2017-01-01 do 2017-12-31 oraz informacja dodatkowa obejmująca wprowadzenie i dodatkowe informacje i objaśnienia („sprawozdanie finansowe”).

Odpowiedzialność Zarządu Banku i Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”), wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa a także statutem Banku. Zarząd Banku jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości, Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej Banku są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Banku zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- 1) ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 roku poz. 1089) („ustawa o biegłych rewidentach”),
- 2) Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. z późn. zm. w związku z uchwałą nr 2041/37a/2018 z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu,
- 3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań

sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) („Rozporządzenie 537/2014”).

Regulacje te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Celem badania jest uzyskanie wystarczającej pewności co do tego czy sprawozdanie finansowe jako całość zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem, oraz wydanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Wystarczająca pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z powyżej wskazanymi standardami zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia, powstałego na skutek oszustwa jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek błędu, ponieważ może obejmować zmywy, fałszerstwo, celowe pominięcia, wprowadzanie w błąd lub obejście kontroli wewnętrznej i może dotyczyć każdego obszaru prawa i regulacji, nie tylko tego bezpośrednio wpływającego na sprawozdanie finansowe.

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej, w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez jednostkę sprawozdania finansowego, w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej jednostki. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Banku wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanej jednostki ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw jednostki przez Zarząd Banku obecnie lub w przyszłości.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania. Opinia jest spójna z dodatkowym sprawozdaniem dla Komitetu Audytu wydanym z dniem niniejszego sprawozdania z badania.

Niezależność

W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident i firma audytorska pozostawali niezależni od jednostki zgodnie z przepisami ustawy o biegłych rewidentach, Rozporządzenia 537/2014 oraz zasadami etyki zawodowej przyjętymi uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zabronione przepisami art. 136 ustawy o biegłych rewidentach oraz art. 5 ust. 1 Rozporządzenia 537/2014.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdań finansowych Banku za lata 2017 i 2018 uchwałą Rady Nadzorczej Banku nr 157/2017 z dnia 2017-12-01. Sprawozdania finansowe Banku badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego w dniu 2017-12-31, to jest przez 1 rok. W przeszłości badaliśmy sprawozdanie finansowe Banku za rok 2013.

Najbardziej znaczące rodzaje ryzyka

W trakcie przeprowadzonego badania zidentyfikowaliśmy poniżej opisane najbardziej znaczące rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym spowodowanego oszustwem oraz opracowaliśmy stosowne procedury badania dotyczące tych rodzajów ryzyk. W przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne dla zrozumienia zidentyfikowanego ryzyka oraz wykonanych przez biegłego rewidenta procedur badania, zamieściliśmy również najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka.

Opis rodzaju ryzyka istotnego zniekształcenia	Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko oraz [w stosownych przypadkach] najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka
<p>Ryzyko kredytowe / adekwatność odpisów z tytułu utraty wartości</p> <p>Kwestia została uznana za kluczową ze względu na wartość i rozległy wpływ na sprawozdanie finansowe a także ryzyko nieprawidłowej oceny tego ryzyka. Ryzyko kredytowe tak na poziomie pojedynczego zaangażowania, jak i całego portfela wpływa między innymi na wycenę pozycji bilansowych „Należności od sektora niefinansowego” i „Należności od sektora budżetowego”, na wartość przychodów i kosztów z tytułu rezerw celowych a tym samym na wynik okresu a także na wysokość współczynników kapitałowych. W rachunku adekwatności kapitałowej wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego są dominujące.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrozumienie i ocena funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem kredytowym (obejmującego procesy związane z identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem, kontrolą i zabezpieczeniem ryzyka), • przegląd raportów z obszaru ryzyka kredytowego, • przegląd analityczny portfela kredytowego (w tym ocena wielkości zaangażowania Banku w poszczególne typy podmiotów, rodzaje produktów), zapoznanie się z podstawowymi regulacjami produktowymi, • testy szczegółowe polegające na sprawdzeniu wybranej próby ekspozycji kredytowych w szczególności pod kątem prawidłowości identyfikacji ryzyka oraz tworzenia odpisów aktualizacyjnych a także zgodności z procedurami Banku, • weryfikacja prawidłowości klasyfikacji ekspozycji kredytowych ze względu na kryterium terminowości spłaty na podstawie analizy wydruku zaległości kredytowych.

Przychody / zmiana zasad rachunkowości

Kwestia przychodów została uznana za kluczową ze względu na wartość i ryzyko ujęcia przychodów niezgodnie z zasadami. W roku obrachunkowym w związku ze zmianą ustawy o rachunkowości i rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków od dnia 2017-01-01 zmianie uległy zasady ujmowania w księgach odsetek od należności zagrożonych. W miejsce dotychczas funkcjonującej zasady, że tego rodzaju przychody ujmowane są drugostronnie w pasywach jako „zastrzeżone” wprowadzono zasadę rozpoznawania tych przychodów memoriałowo w rachunku wyników z jednoczesnym dokonywaniem odpisów aktualizacyjnych na te należności zgodnie z obowiązującymi zasadami. Kwestia została uznana za kluczową ze względu na rozległy wpływ na sprawozdanie finansowe w tym: konieczność przekształcenia danych porównawczych za rok poprzedni, wpływ na wiele pozycji sprawozdania finansowego, wpływ na wynik z lat ubiegłych i wynik okresu. Ponadto bardzo późna publikacja nowelizacji rozporządzenia wykonawczego do ustawy o rachunkowości regulującego tą kwestię i krótki czas na zmiany w systemach informatycznych oraz dokonanie księgowania korygujących bilans otwarcia i cały rok obrachunkowy zwiększa ryzyko nieprawidłowości w tym zakresie.

- przegląd zasad rachunkowości w tym zrozumienie i ocena skutków zmiany zasad rachunkowości w zakresie ujmowania odsetek zastrzeżonych dla Banku,
- procedury analityczne,
- identyfikacja istotnych transakcji jednorazowych,
- ocena wielkości wykazanych przez Bank na koniec roku poprzedniego, które podlegały przekształceniu w związku ze zmianą zasad rachunkowości,
- testy szczegółowe polegające na pełnym sprawdzeniu przekształcenia bilansu otwarcia i ustalenia wyniku z lat ubiegłych,
- testy szczegółowe polegające na sprawdzeniu prawidłowości łącznej kwoty ustalonych odpisów aktualizacyjnych na należności odsetkowe wg poszczególnych kategorii ryzyka.

Opinia

Naszym zdaniem, załączone roczne sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 2017-12-31, oraz jego wyniku finansowego za rok obrotowy od 2017-01-01 do 2017-12-31, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo, zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości, prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Bank przepisami prawa i statutem Banku.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego nie obejmuje sprawozdania z działalności.

Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami prawa.

Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa oraz, że jest ono zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym. Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia oraz wskazanie, na czym polega każde takie istotne zniekształcenie. Ponadto zgodnie z wymogami art. 111a ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 1876, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem bankowym”, naszym obowiązkiem było zbadanie informacji finansowych określonych w art.111a ust.2 Prawa bankowego a zawartych w sprawozdaniu z działalności Banku.

Naszym zdaniem sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z art.49 ustawy o rachunkowości oraz art.111a ust.1 i 2 Prawa bankowego i jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym. Ponadto, oświadczamy, iż w świetle wiedzy o Banku i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego, nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Inne informacje, w tym o wypełnieniu obowiązków wynikających z przepisów prawa

Na dzień 2017-12-31 przewidziane były przepisami Prawa bankowego, uchwałami Zarządu NBP, uchwałami Komisji Nadzoru Finansowego oraz Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zasady ostrożnościowe dotyczące między innymi:

- koncentracji ryzyka kredytowego,
- koncentracji udziałów kapitałowych,
- kwalifikacji kredytów oraz udzielonych gwarancji i poręczeń do grupy ryzyka i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków,
- norm płynności,

- wysokości rezerwy obowiązkowej,
- adekwatności kapitałowej,
- wysokości pozycji walutowych.

Podczas badania nie stwierdziliśmy istotnych faktów wskazujących na niestosowanie się przez Bank w roku obrachunkowym do powyższych zasad.

Bank prawidłowo ustalił współczynniki kapitałowe zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

Gerard Ceglarek
Kluczowy biegły rewident
Nr 5969

BIEGLY REWIDENT
Nr 5969
Gerard Ceglarek
mgr Gerard Ceglarek

Działający w imieniu:
BILANS BRK Ceglarek i Partnerzy – Biegli Rewidenci
ul. Morcinka 1
47-400 Racibórz
Nr 3255

PARTNER
BIEGLY REWIDENT
Nr 5969
Gerard Ceglarek
mgr Gerard Ceglarek

Racibórz, 2018-04-26

"BILANS"
BRK CEGLAREK I PARTNERZY
BIEGLI REWIDENCI
47-400 Racibórz, ul. Morcinka 1
tel./fax 32 419 08 56, 602 610 886
KIBR-3255 NIP 639-19-03-004